

Analýza: 63. Primitivní baptističtí univerzalisté? Děláte si legraci?

Analýza

Poznámka:

Primitivní baptisté (také známí jako tvrdí baptisté nebo baptisté staré školy) jsou uskupením konzervativních baptistů především ve Spojených státech, kteří se oddělili od baptistického hnutí roku 1827 jako jedna strana sporu mezi americkými baptisty počátku 19. století.

Spor se vedl o přípustnost misijních organizací, traktátních společností, hnutí střidmosti a dalších nesborových organizací, přičemž primitivní baptisté tyto organizace odmítali.

Slovo „primitivní“ v názvu a další jména těchto baptistů reflektují jejich přesvědčení, že se v nich odrážejí původní důrazy historických baptistů, které lze vystopovat až k apoštolům. Přitom však jsou primitivní baptisté dědici **partikulárních** baptistů, jejichž vyznání převzali.

Své stanovisko nejzřetelněji vyjádřili v Deklaraci z Kehukee z roku 1827. Tamní sbor vydal prohlášení, že odmítá všechny formální servisní instituce mimo církve.

V deklaraci stojí: „*zavrhujeme všechny misijní společnosti, biblické společnosti a teologické semináře i praktiky dosud využívané pro jejich podporu v podobě žebrání peněz od veřejnosti.*“

Primitivní baptisté se striktně drží kalvinistické věrouky a zachovávají tři ustanovení: památku Večeře Páně, křest věřících ponořením a mytí nohou.

Zdroj: Wikipedie

Primitivní baptističtí univerzalisté? Děláte si legraci?

Reklamní fotografie z facebookové stránky Little Freedom Old Regular Primitive Baptist Church ve Vansant, Va. (přes Facebook)

V roce 1741 v kongregačním sboru v Enfieldu ve státě Conn. prohlásil Jonathan Edwards, kazatel kongregačního sboru v Northamptonu ve státě Mass.:

Bůh, který tě drží nad pekelnou jámou, podobně jako někdo drží pavouka nebo nějaký odporný hmyz nad ohněm, si tě oškliví a je strašně popuzen: Jeho hněv vůči tobě hoří jako oheň; pohlíží na tebe jako toho, že nejsi hoden ničeho jiného, než abys byl uvržen do ohně; On má čistší oči, než aby tě snesl mít před očima; v jeho očích jsi desettisíckrát odpornější, než je nejnenáviděnější jedovatý had v našich očích.

Edwardsova slova vhněla do srdcí jeho naprosto zkažených posluchačů takovou hrůzou, že chvílemi nebyl schopen se přes jejich výkřiky a volání po Božím milosrdenství ozvat. Enfieldské kázání je známější pod názvem „*Hříšníci v ruce rozhněvaného Boha*“, což je jistě nejslavnější a nejrozšířenější kázání, jaké kdy Jonathan Edwards pronesl. Po celá desetiletí bylo povinnou četbou pro středoškolské třídy angličtiny, studenti byli méně vyděšení, i když neméně zcela zkažení než jeho první posluchači, a tato četba vystihovala učení stanovené Janem Kalvínem, reformátorem ze švýcarské Ženevy.

„Adamovým pádem jsme zhřešili všichni,“ začínala novoanglická prvouka *New England Primer* z roku 1690 a s biblickou střízlivostí učila puritánské děti abecedu. Klasický kalvinismus tvrdil, že jako potomci Adama, tedy poskvrnění prvotním hříchem, si lidský rod zaslouží zatracení svatým Bohem, který přesto nabízí bezpodmínečné „vyvolení“ ve vykoupení, věčnou spásu umožněnou bezhříšnou obětí Kristovy smrti na kříži a vzkříšením za hříchy světa. (Přinejmenším vyvoleného světa.)

V hlavním proudu kalvinismu je Kristova smrt **„omezeným vykoupením“** účinným pouze pro vyvolené, vykoupené neodolatelnou milostí před odchodem z tohoto světa. V teologii primitivních baptistů hříšníci nenalézají Boha; Bůh nalézá hříšníky a poskytuje milost, která umožňuje pokání a víru i zcela zkaženým lidem.

Tento kalvinismus přenesli na americké hranice duchovní i laici z presbyteriánské, kongregační a baptistické tradice. **Kalvinističtí kazatelé hlásali evangelium, jako by každý mohl být spasen, protože věřili, že Bůh toto slovo použije jen k probuzení vyvolených.**

Primitivní baptisté jsou specificky kalvinistickým společenstvím, které vzniklo mezi těmi, kdo se bránili „lidským snahám“ „udělat křesťany“ pomocí takových „nebiblických“ organizací, jako jsou probuzenecká shromáždění, nedělní školy a misijní snahy – marné, samospravedlivé pokusy uzurpovat si působení Ducha.

V jednom z prvních dokumentů se uvádí: *„Prohlašujeme ..., že nemáme přátelský vztah ke všem takovým lidským institucím“ a „ke všem spolkům a potulným žebrákům, kteří je podporují, protože je považujeme za vyslance a zástupce antikrista, kteří se staví proti pravému království Ježíše Krista“.*

„Cítili, že jejich víra, diktovaná Písmem, byla přítomna od počátků křesťanství“.

Primitivní baptisté přijali tento název, protože cítili, že jejich přesvědčení – víra, diktovaná Písmem, byla přítomna od počátků křesťanství.

Na přelomu 19. a 20. století se objevil **malý, ale fascinující alternativní kalvinismus mezi takzvanými primitivními baptistickými univerzalisty (Primitive Baptist Universalists – PBU)**, v Appalačsku barvitě, ale nesprávně karikovanými jako „No Hellers“ („Žádní pekelníci“).

Naše znalosti o primitivních baptistických univerzalistech PBU byly rozšířeny po vydání knihy s názvem *In the Hands of a Happy God: the „No Hellers“ of Central Appalachia (V ruce šťastného Boha: „Žádní pekelníci“ z centrálního Appalačska)*, kterou v roce 1997 napsal Howard Dorgan, dlouholetý profesor komunikace na Appalačské státní univerzitě (*Appalachian State University*). Kniha zůstává jedinou nejrozsáhlejší historií primitivních baptistických univerzalistů.

IN THE HANDS OF A

HAPPY GOD

**THE "NO-HELLERS" OF
CENTRAL APPALACHIA**

HOWARD DORGAN

kniha *V rukou šťastného Boha: „Žádní pekelníci“ z centrálního Appalačska* od Howarda Dorgana

Dorgan poznamenává, že první zmínka o apalačském kalvinistickém univerzalizmu se objevuje v prohlášení ze zápisu Washingtonského okresního sdružení primitivních baptistů v Západní Virginii z roku 1907. Píše se v něm:

Bylo usneseno, že vzhledem k tomu, že jsme byli znepokojeni učením univerzalizmu, že doporučujeme sborům, aby v případě, že mají starší, kteří kážou takovou herezi, nebo členy, kteří ji obhajují, aby je napomenuli, aby ji přestali kázat nebo o ní mluvit, a pokud je nevyslyší, aby od takových stáhli společenství.

K úplnému rozkolu došlo mezi některými primitivními baptisty z Tennessee a Virginie v roce 1924, kdy některé univerzalisticky orientované sbory oznámily svůj odchod z mateřské skupiny.

Primitivní baptističtí univerzalisté věří, že Ježíšovo vykoupení, smrt a vzkříšení jsou tak mocné a rozsáhlé, že skrze něj nakonec všichni lidé obdrží vykoupení. Dorgan uvádí jejich hlavní doktríny následovně:

- Všichni lidé jsou hříšní; taková je přirozenost lidského stavu.
- Satan tuto hříšnost zosobňuje, ale je pouze „přirozeným člověkem“, který „neexistuje mimo časný svět“.
- Lidé nemohou uniknout trestu za svou hříšnou přirozenost, ale k tomuto trestu dochází v tomto „časném světě“, nikoli ve věčném pekle.
- Hřích Adama a Evy „neodvolatelně ... odsoudil celé lidstvo k tomuto hříšnému stavu“, a proto je nutné Kristovo vykoupení „za hříchy světa“.
- Nakonec se Kristova smrt a vzkříšení uplatní „za celé lidstvo“. Protože Adamův hřích se vztahoval na všechny lidi, Kristovo vzkříšení se bude vztahovat na všechny.
- „Vyvolení“ skutečně existují a zahrnují primitivní baptisty univerzalisty a další, které zná pouze Bůh, kteří jsou „odděleni od ostatního Božího lidu zde v čase“ a kteří představují trvalé svědectví evangelia ve světě.
- Vyvolení mohou hřešit a hřeší, jsou trestáni „peklem na zemi“, které očistí jejich hříchy na tomto světě, ale ne na věčnosti. Takový trest může být pro vyvolené větší vzhledem k jejich úzkému vztahu s Bohem. PBU odmítají označení „žádní pekelníci“, protože peklo se sice vyskytuje na zemi, ale není věčné.
- Na konci času zvítězí Kristovo vzkříšení, čímž „zaplatí cenu“ za vykoupení celého lidstva a ukončí „hřích“, „trestání“ a smrt.“
- Při tomto konečném vzkříšení všichni lidé „půjdou do zcela rovnostářského nebe, které bude vyvrcholením Kristova univerzálního vykoupení“. Zkušenost pekla na zemi skončí a zůstane pouze nebe jako věčný příbytek celého lidského rodu.

Pro primitivní baptistické univerzalisty je peklo říší trestu, který odráží „nepřítomnost Božího požehnání“; není věčné, ale přítomné pouze v tomto světě. Hříšné činy a prvky života jsou konfrontovány v jakémsi očistci, v němž jsou tresty udělovány a zakoušeny v tomto světě.

Řekl bych to takto: Pro primitivní baptistické univerzalisty je to peklo už tady. Nikdo neunikne bez spravedlnosti.

V roce 1805 vydal baptista jménem Hosea Ballou pojednání *A Treatise on Atonement (Pojednání o smíření)*, v němž tvrdil, že Kristova smrt byla tak zdrcující a překonávající, že zajistila spásu celého lidstva; že hřích je trestán na tomto světě, nikoli na věčnosti; a že skutečné potěšení lze nalézt v tom,

že se hříchu vyhneme.

Na rozdíl od Jonathana Edwardse se Ballou snažil „potěšit“ myšlenkou Boha jako milujícího rodiče, který „poslal svého Syna“, aby vykoupil svět a vrátil lidi do bezhříšného stavu, který znal první pár na světě.

Sbory primitivních baptistických univerzalistů si uchovávají naději, že nás skutečně drží v rukou šťastný Bůh.

„Den za dnem, týden za týdnem je to tady opravdu dost peklo.“

Nejsem primitivní baptistický univerzalista (zatím), ale cítil jsem povinnost o nich v tuto chvíli napsat, protože den za dnem, týden za týdnem, je to opravdu dost peklo právě tady. Každý týden si říkám, že budu psát o Boží dobré zprávě, ale pak stále dochází ke smrti nevinných – je mnoho Ráchel, plačících pro své děti, protože už nejsou. Minulý týden byli zastřeleni američtí mladí lidé, protože zaklepali na špatné dveře, protože nasedli do špatného auta, protože se otočili na špatné příjezdové cestě nebo protože honili basketbalový míč na špatném dvoře.

Tento týden jsem potřeboval slyšet pár lidí, kteří se nebojí říct, že Bůh zní jako Ježíš, ne jako Tucker Carlson; křesťany, kteří věří, že Bůh vtělený do Ježíše Nazaretského je zároveň rozzlobený a zdrcený, a že má zlomené srdce, protože jsme vytvořili kulturu smrti, v níž vyrůstají americké děti.

Nerad o tom píšu týden co týden, ale oni týden co týden umírají.

Primitivní baptisté-univerzalisté mi dali trochu naděje, a tak jsem si na internetu poslechl jejich hlasy. Starší Reece Maggard se zeptal: „Co je na tom tak špatného, když nás Bůh všechny spasí? Lidé, o kterých jste si mysleli, že jsou vaši přátelé, vás nakonec kvůli tomu budou nenávidět.“

Pak sáhl hluboko do mého vlastního srdce: „Bůh je otcem nás všech. Na světě je jen jedna krev. Všichni jsme jeho součástí, a kdyby ztratil jakoukoli část sebe sama, ztratil by sám sebe. Protože jsme součástí jeho složení, jsme součástí Boha. To je to, co lidé nevidí, (myslí si), že Bůh je někde oddělený, že je někde daleko, ale všechno je to tady; právě tady je místo, kde Boha potřebujeme.“

Kéž bychom si na to všichni vzpomněli, až nějaký ztracený mladý cizinec zaklepe na naše vlastní dveře a požádá nás o pomoc.

BILL LEONARD

[Baptist News Global](#)

Bill Leonard

Bill Leonard

Bill Leonard je zakládajícím děkanem a emeritním profesorem baptistických studií a církevních dějin James a Marilyn Dunnových na Wake Forest University School of Divinity ve Winston-Salem, NC. Je autorem nebo editorem 25 knih. Rodilý Texasan žije ve Winston-Salem se svou ženou Candyce a jejich dcerou Stephanie.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)